

ЦРНС № 161/23.03.2015г

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд на тема:

**„Усъвършенстване методиката на обучение по спортна акробатика”
за придобиване на образователната и научна степен „Доктор”.**

Докторант: Николай Станчев Иванов

Научен ръководител: проф. Никола Хаджиев , дпн

Рецензент: доц. Илия Кючуков, доктор

Спортната подготовка е многостранен процес, но в спорт като акробатиката несъмнено ролята на техническата подготовка за постигането на високи спортни резултати е доминираща. Безспорно и усилията, насочени към изграждане на високо техническо майсторство, ще бъдат възнаградени.

Настоящият труд е насочен към изследване особеностите на техниката на спорт с изобилие от движения, спорт при който необходимостта от методическа прецизност е очевидна.

Дисертацията е структурирана в класически вариант, а параметрите ѝ отговарят на традиционните схващания за подобен труд. Обемът е 168 страници. Съдържа 167 фигури, 11 таблици, библиографска справка за ползвани 143 литературни източника на кирилица, 39 на латиница и 23 интернет сайта. Обособени са и приложения, представени на диск.

В глава I „Литературен обзор и теоретична постановка на проблема” авторът обръща внимание на основни характеристики на спортната тренировка, демонстрира осведоменост за различните аспекти на видовете подготовка, двигателните качества, прилаганите методи и средства в обучението. Добре са пояснени принципите на тренировка, натоварването и

адаптационните механизми. Логично, във връзка с тематиката, вниманието в по-голяма степен е насочено към техниката на изпълнение и техническата подготовка. Напълно уместно е присъствието в тази глава и на биомеханичните основи на техниката. Добро впечатление прави стремежът на автора при разглеждане на техниката посочените общи правила, характерни за гимнастическите упражнения, да бъдат проектирани и върху акробатичните упражнения. Като цяло в глава I е налице стремеж към обхващането на широк кръг от въпроси. С оглед на проблематиката на труда може да се желае разглеждането и анализирането на повече литературни източници, насочени към въпроси на биомеханиката и моделирането на двигателни действия. От друга страна се наблюдава изобилие от пояснения и представяне на добре известни понятия и определения, чието място приляга повече да бъде в ръководства и учебници. В края главата завършва с обобщение и се прави заключението, че изследванията, свързани с техниката и методиката в спортната акробатика са недостатъчни. Формулирана е работна хипотеза, от която ясно се разбира какво се очаква да се получи. Хипотезата би била още по-пълна, ако се уточняваше вследствие на какво изследване ще бъдат постигнати очакваните резултати.

В глава II е посочена главната цел на изследването и са поставени амбициозни задачи, чието решаване предполага постигането на добри резултати. Определеният предмет на изследването е необходимо да бъде конкретизиран. Подробно са описани етапите и методите на изследването. Много добро впечатление прави провеждането на педагогическия експеримент и с групи от чужбина (Белгия). За биомеханичния анализ е приложена съвременна компютърна система за анализ на движението, което е предпоставка за обективност и добро качество на изследването. Например, преместването на ЦТ на тялото на спортиста е разложено на хоризонтален и вертикален компонент, от което авторът се възползва и прави по-детайлна интерпретация на резултатите. За изчисляването на някои характеристики

(напр. кинетичния момент, инерционния момент) е необходимо да са зададени антропометрични и масово-инерционни характеристики на тялото. Не е изяснена методиката за изчисляването и задаването им.

В труда са поместени анализите на две основни упражнения, а останалите анализи на упражнения са представени в приложенията. Интерпретацията на множеството данни от биомеханичното изследване е направена компетентно. Едни от наблюдаваните показатели са разстоянията „рамо-коляно” и „глезен-таз”. В изследването те служат като критерий за плътност на „групировката”. След като компютърната програма изчислява и представя данни за големината на инерционния момент в хода на упражнението, очевидно, по-добре и по-точно е да се ползва този показател за плътност на „групировката”.

Добрите познания за техническите особености и получените данни от анализа позволяват на автора да реши успешно важната задача – конструиране на модели на основни упражнения, които стоят в основата на предлаганата методика за обучение. Безспорна заслуга е изграждането на система за контрол и количествена оценка на техниката за отделните фази от изпълнението (СОКТИ). Системата има статистически потвърдена достоверност и коректност. Много добро решение е създаването на възможност за добавяне на нови критерии към системата. Любопитно е да се знае, дали съществува и възможност за актуализиране на моделните характеристики при промяна на еталона за идеалната техника. Конструирането на системата е описано прецизно, но за приложението и мястото на системата в методичната схема обаче липсва достатъчна аргументация. Предлаганата методика на обучение и съответстващите ѝ програма и модели за сравнение и срочни корекции, както и анимираните модели на упражнения притежават необходимия потенциал за постигане на целите на изследването. Упражненията от методиката са представени прецизно, а за улеснение са дадени указания към изпълнението им. За всяко

упражнение са посочени броя на повторенията и подходите, но липсва само уточнение за разположението им в тренировъчния цикъл. В труда упражненията от методиката са ясно представени и добре онагледени. Логично присъстват и упражнения за СФП. За подобряване на качеството на изпълнение са предвидени и упражнения в затруднени условия. Представени са подготвителни упражнения и СФП освен за горния също и за останалите партньори, което можеше да се възприема по-убедително, ако в биомеханичния анализ са обсъдени действията както за горния, така и за останалите партньори. В края на труда са направени изводи, които в обобщен вид отразяват установените от изследването факти. Авторефератът коректно отразява съдържанието на дисертацията. Представени са и три публикации, насочени към проблеми, свързани с дисертационния труд.

Могат да се очертаят следните приноси на труда:

1. Конструирани са модели на основни упражнения, коригиращи програми, както и анимирани модели на акробатични упражнения;
2. Изградена е система за контрол и количествена оценка на техниката за отделните фази от изпълнението (СОКТИ);
3. Представен е диск, който съдържа професионално изготвени модули и приложения за обучение.

Със задоволство мога да констатирам, че след вътрешното разглеждане на труда авторът се е съобразил с направените от мен препоръки. Корикирани са и посочените недостатъци.

Заклучение

Разглежданата дисертационна разработка представлява завършен, много добре оформен и полезен за практиката труд. Той е дисертабилен, съдържа приноси и несъмнено притежава много достойнства. Това ми дава

основание да бъде убеден в положителната оценка на дисертационния труд, както и да предложи на Уважаемите членове Научното жури при НСА “Васил Левски“ да гласуват положително за присъждането на образователната и научната степен “Доктор” на Николай Станчев Иванов по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка /вкл. МЛФ/, професионално направление 7. 6. Спорт.

София, 11.03.2015г.

Рецензент:
/доц. Илия Кючуков/